

# LIDEN TIDNINGEN

2021-4

INDAL LIDEN HOLM BISPGÅRDEN HAMMARSTRAND



**Ur innehållet** Jerry Williams i Liden  
Kungen av Österström  
Tingshuset väckt ur sin dvala

# KÄRA LÄSARE!

Så gör sig tomten åter beredd att göra entré, julen står för dörren, så vi får hoppas att han, eller hon, kan komma in ändå.

Ett nytt år gör sig också redo att ersätta det gamla men ligger ännu i kuvös; förhoppningsvis beror det inte på något Covid-virus. För nu har vi ju äntligen kunnat slappna av lite till mans, även om försiktighet fortfarande är nödvändig. Vi har i alla fall börjat kunna gå på lokaler och evenemang. Det har ju varit viktigt för en del, inte minst för alla kulturarbetare i olika genrer som inte har haft någon publik att vända sig till under pandemins svåraste tid.

Men julbestyren är många för de som önskar fira en mer traditionell jul. Kan-ske finns det utrymme för en stunds eftertanke kring julens egentliga budskap, nämligen omtanken om våra medmänniskor.

Victor Rydberg, som bekant en av våra mest kända och genom åren uppskattade poeter, känd för dikten "Tomten", som ju så förtjänstfullt illustrerar gamla

tiders stämningar och folkstro, har ju också diktat mycket annat. Till exempel en Kantat vid jubelfestpromotionen i Uppsala 1877. Ett av poetens mästerverk. Den ska vi dock inte bjuda på ett utdrag ur här, utan istället vår konkurrent och stundtals själsbefryntade Grönsköpings veckoblads "parafra" på densamma, och då det så kallade recitativet. En utmärkt påminnelse om den; ibland, överdrivna kommersen vid jultid, här författad av Veckobladets egen store skald.

Med dessa, förhoppningsvis karaktärsdanande rader och citat vill vi på redaktionen tacka alla trogna skribenter och annonsörer för ert fantastiska stöd det gångna året, med en förhoppning om ett ännu bättre 2022.

Det tål att sägas ännu en gång: utan er blir det ingen Lidentidning!

Vi på redaktionen ser fram emot ett nytt år med nya och bättre förutsättningar. Ut med de gamla pandemiären och in med ett nytt som vi alla kan njuta av.

*En God Jul och ett Gott Nytt År  
önskar vi på redaktionen  
alla läsare, medarbetare och  
annonsörer!*



## Lidentidningen

Järkvissle 204

855 99 Liden

tel 0692-211 01

e-post: [lidentidningen@telia.com](mailto:lidentidningen@telia.com)

Utgivningsbevis: 31 116

Plusgiro 195 35 99-6

Ansvarig utgivare & redaktör:

Anders Högström

Layout: Anders Högström och Eva-Rut Lindberg

Annonser: Eva-Rut Lindberg

Tryckeri: Print 24, EU

Omslagsbild och illustrationer: Lars Gustafsson

Utgivningsområde: Indal, Liden, Holm,

Bispgården och Hammarstrand.



Preliminär utgivningsplan 2022		
	Dead-line	Utkommer
Nr 1	11 februari	17 mars
Nr 2	13 maj	16 juni
Nr 3	12 augusti	15 september
Nr 4	10 november	15 december



Rolf Lidbergs adventskalender från 1959 – öppnad.

Den korrekta adventskalenderöppnaren öppnar bara en lucka för varje dag, och smygittar inte på nästa. Nu är det svårt att tjuvtitta eftersom kalendern är tryckt i tidningen. När Lidetidningen kommer ut i mitten av december har många dagar redan passerat. Du som är extra nyfiken får här ett tips! Gå till slutet av tidningen och se alla luckorna öppnade.

Ur Grönköping veckoblad  
elektriskt organ för Grönköping med omnejd nr 9, september 2018

Och dock, när Du i stolen sjunkit ner  
och dröjer, nyttert fubbländ med säcken,  
Du följer Tomtarnas maner  
och smakar först å godiset och knäcken.

Men sedan spejarblicken ser  
hur upp ur säcken tusen klappar plockas;  
här är dock ingen som av mängden chockas,  
ty nu för tiden fås det ständigt mer.

Vad dyrt som köpts, vad mera billigt fåtts,  
vad rent av gratis ner i säcken stoppats,  
det är en skörd som lika köpstarkt shoppats,  
ty så har julens klapprygg alltid nåtts.

Gå fram, Du Tomtefar, var glad, var trygg,  
ty Du bär allas säckar på Din rygg.

A:LFR.D V:STL.ND





# Liden



Måndag - Fredag 10 - 19

Lördag 10 - 16

Söndag 12 - 16



*Lotta med personal  
önskar  
God Jul och  
Gott Nytt År*

Utagsautomaten finns inne  
i butiken och är tillgänglig  
när vi har öppet.

Vi är ombud för



Lidenvägen 94, tel 0692 – 100 26, facebook/Tempo Liden



Indal - Liden önskar  
God Jul  
och  
Gott Nytt Valår

**Familjedagar  
våren 2022**

**TROLLRIKETS  
SKOTERKLUBB**  
  
www.trollriketsskoterklubb.se

Lördagen den 5 februari  
kl 12.00 – 15.00  
Nertomtjärn i Västanå

Lördagen den 12 mars  
kl 12.00 – 15.00  
Trollkåtan i Gussjön

Lördagen den 26 mars  
kl 12.00 – 15.00  
Knylstugan på Jerikoberget i Liden

Mat och kaffe serveras på alla ställen.

**VARMT VÄLKOMNA PÅ VÅRA  
AKTIVITETER**

Se vidare på  
[www.trollriketsskoterklubb.se](http://www.trollriketsskoterklubb.se)  
eller på Facebook

För info kontakta Lillian 070-690 93 95

**God Jul & Gott Nytt År**

*God Jul och  
Gott Nytt År  
önskar*



*Kent och Catarina med  
personal*

**K.Norling Mark & Transport AB**



**BISPGÅRDENS  
TRÄDGÅRD**

*En riktigt **God Jul**  
önskar vi alla våra kunder!  
Stefán & Karin*



*Indala  
Hembyggs-  
förening*

**God Jul  
och  
Gott Nytt År**

**önskar Indals hembygdsförening**

**Cafe Grodan**

önskar

**God Jul och  
Gott Nytt År**



# FÖRETAG MED VINDEN I RYGGEN

Efter något av en törnrosasömn börjar Lidens Wårdshus vakna upp igen. När den stora flyktingströmmen kom 2015, förvandlades hotellet till flyktingboende, vilket slet hårt på byggnaden. År 2019 förvärvade företaget Lifa AB fastigheten och har efter en omfattande renovering och upprustning kunna hyra ut kontorslokaler till LBS, Lule Building System. Bara en vecka efter att företaget fått den prestigefyllda utmärkelsen "Årets gaselföretag" i Västernorrland fick vi träffa VD:n Johan Ström-bäck för en intervju.



Wårdshuset Liden. Bilden är beskuren (Foto: Evelina Ytterbom.)

Lule Building System, LBS, har av tidningen *Dagens industri* utsetts till Gasellvinnare i Västernorrland - länets snabbast växande företag enligt tidningens kriterier. Den 21 oktober mottogs priset, en skulptur i glas, på en gala i Umeå. Likt den snabba gasellen, som kan komma upp i topphastigheten 80 km/h, har företaget ökat sin omsättning med nästan 2 400 % under de tre senaste åren. För att utses till Gasell måste ett företag uppfylla en rad kriterier, bland annat kraftig tillväxt och ett positivt rörelseresultat de senaste åren, se faktarutan på sidan 9.

## Familjeföretag

LBS är ett typiskt familjeföretag som under årtionden under ledning av pappa Roland Wennberg drivit affärsverksamhet gentemot

storkunder med begagnade elkomponenter för starkström. År 2001 köpte Roland upp de luleåbaserade företaget LBS, som nu har sitt säte i Sundsvall. Bröderna Daniel och Mathias Hallin, uppvuxna i Liden, återvände för tio år sedan för att arbeta i verksamheten med sin pappa. Daniel hade dessförinnan utbildat sig till biltestförare i Arjeplog för att sedan jobba på en bilfirma i Luleå. Mathias hade sedan 16 års ålder arbetat i restaurang-

branchen i Stockholm och Göteborg, bland annat som kock på en krog som finns med i Michelinguiden. I och med att sönerna kom in i bolaget växte verksamheten till att också innefatta montage och intallation av elkraft.

När vindkraften började byggas ut deltog bröderna i ett möte för entreprenad av en vindkraftspark men efter mötet hade LBS fått in uppdrag att uppföra två parker och sedan har det bara rullat på.

Personalstyrkan uppgår till 16 anställda och fler är på väg in. Företagets styrka är att beslutsvägarna är korta och att man arbetar med ett stort antal underentreprenörer.

## Bygger infrastruktur

LBS kan medverka i hela byggprocessen men ansvarar huvudsakligen för den omfattande



*T v: Gasellpriset i form av en glasskulptur. (Foto: ERL). T h: Daniel Hallin till vänster, Mathias Hallin i mitten samt VD Johan Strömbäck till höger. (Foto: LBS)*

infrastruktur som måste finnas innan tornen kan resas och snurrorna monteras. LBS har inget att göra med kommunernas exploateringsplaner utan kommer in först när alla tillstånd är klara. LBS är sedan projektledare för alla moment som ska utföras. Om markberedning ska utföras så är det projektets första steg vilket innebär att röja skog och bryta vägar till de platser där snurrorna ska placeras.



Vägarna måste utformas så att de 60 - 70 m långa vingarna kan köras fram vilket betyder att vägarna måste vara jämna och inte ha snäva kurvor. Jämte vägarna dras kablar för både starkström och styr- och reglermekaniken. När så vägarna är färdiga skapas kranplaner där de stora byggkranarna ska stå för att lyfta kraftverksdelarna på plats på de fundament som också har gjutits.

## Miljöcertifieringar

Mathias och Daniel Hallin är inga "kontorsmänniskor" utan trivs bäst med att vara ute i verksamheten och arbeta. De beslutade därför att anställa en VD och i början av april 2020 tillträdde Johan Strömbäck. Johan har en lång

*Kablarna från vindkraftverken till ställverken måste skarvas på många ställen. LBS använder certifierade system för detta. Skarvningen tar en halv dag för två man att utföra.*

*Johan Strömbäck, VD i LBS, välkomnar fler kvinnor på mansdominerade arbetsplatser. Erfarenheterna från olika chefsposter under 35 åren i arbetslivet har visat att arbetsklimatet blir bättre med jämnare könsfördelning. (Foto: LBS)*

Forts sid 9

# Hälsocentralen Liden önskar God Jul och Gott Nytt År!



Vi välkomnar även vår nya sjuksköterska Elisabet samt skickar en tidig välkomsthälsning till vår nya ST-läkare som börjar framåt senvintern.

Öppettider är som vanligt måndag till fredag 08.00 - 16.30 och liksom tidigare förbokas alla besök på 0692 - 439 20.

Förnya dina recept, beställ hjälpmedel och boka tid för sjukintyg i god tid före jul- och nyårshelgerna!



och gedigen erarenhet av att leda olika företag bland annat inom husbranschen vars juridik är snarlik den för entreprenörföretag. Med sin civilingenjörsexamen från KTH i elektroteknik är han förstås som klippt och skuren för uppdraget.

När Johan tillträdde hade bröderna Hallin, i detta fall med Daniel som drivande, påbörjat arbetet med tre olika certifieringar, något som de anser viktigt i ett företag som arbetar för den svenska gröna energiomvandlingen. Certificaten omfattar kvalitet, miljö och arbetsmiljö. Certifieringarna innebär att företaget ständigt ska utvärdera och förbättra verksamheten inom dessa områden.

## Med kraft att växa

I strävan mot ett fossilfritt Sverige behöver den gröna energisektorn både byggas ut och effektiviseras. På LBS räknar man med att utbyggnaden av vindkraften kommer att pågå

ytterligare 25 år och det nuvarande arbetsfältet finns över hela landet, från Porjus i norr till Skåne i söder. Nu börjar även solkraftsparkerna växa upp vilket också är ett segment där LBS kompetens behövs. Kunderna som anlitar LBS är bland andra de stora "drakarna" Skanska, Veidekke, Vattenfall och ABB.

Själva Wärdshuset har också potential att växa och erbjuder i nuläget möjligheter för konferensverksamhet med övernattande gäster i sina 14 rum. Man söker också krögare så att mat kan serveras alltifrån frukostbuffé på morgonen, dagens rätt till lunch och à la carte på kvällen. I nuläget finns möjlighet att köpa matlådor som "take away" eller att ätas på plats och framöver kanske det gamla tingshuset i Liden åter kan bli den publika plats det än gång har varit.



Text: Eva-Rut Lindberg  
& Anders Högström

### Fakta

Gasellpriset är tidningen *Dagens industri*s symbol för snabbt växande företag. Priset instiftades år 2000 och delas årligen ut till Sveriges snabbast växande företag. Ett Gasellföretag har:

- En nettoomsättning som överstiger 10 miljoner kronor enligt den senaste årsredovisningen.
- Minst tio anställda.
- Minst fördubblat sin omsättning, om man jämför det första och det senaste räkenskapsåret i den fyra-åriga undersökningsperioden.
- Ökat sin omsättning varje år de senaste tre åren.
- Ett positivt samlat rörelseresultat för de fyra senaste räkenskapsåren.
- I allt väsentligt vuxit organiskt, inte genom förvärv eller fusioner.
- Sunda finanser.

KÖTT • SKINN • CHARK

• HÄLLA  GÅRD •

WWW.HÄLLAGÅRD.SE

**Din lokala  
lammleverantör**

**Besök gärna vår  
gårdsbutik i Åsen**

**Jeanette & Thomas  
Eriksson**

**070-551 67 52**

# FÄBODVALLEN SOM BLIR BOPLATS

Klippen ligger vid "andra sidan" Indalsälven. Enligt "Byåldersmannen" Harald Gerdin så fanns den första fäbodvallen inom Järkvissle by vid Klippen. "Fäbodarna" finns markerade på en karta från 1794. A Hellbom har i sin bok "Bönder och gårdar i Medelpad" redovisat att 1595 fanns det 4 bondgårdar och 18 kor i Järkvissle by. Fäbodvallen användes troligen redan under tidigt 1600-talet som sommarbete för bondgårdarna i byn.



## Nybyggare vid Klippen

Under slutet av 1800 talet bosätter sig många familjer vid Klippen där de bryter mark och bygger fastigheter för boende och djurhållning. Enligt kyrkoarkivets husförhårsprotokoll bor det cirka 60 personer vid Klippen år 1890, varav 30 barn. De flesta har egna djur och är självförsörjande vad gäller mjölk, ägg, fläsk och nötkött. Ängarna på Klippen används i huvudsak till odling av korn och havre samt bete till djuren. Under sommartid betar hästar och nötkreatur i skogarna runt Klippen medan smådjuren var inhägnade i hagar nära boplatsen. Under sommar och tidig höst utfördes ett omfattande arbete med att skörda foder inför vintern. Jakt och fiske var också nödvändigt för att klara av mathållningen till familjen. Männen arbetar inom skogsbruket med flottning, huggning och transporter av

virke med hästar ner till flottningslederna mellan Stensjön och Indalsälven. Kvinnorna arbetar vid torpet och tar hand om barnen, mjölkar korna och utför många andra sysslor på gården. Närmaste livsmedelsaffär fanns i Järkvissle by och det var ofta männen som tog en lång promenad och roddtur över älven för att handla.

## Familjer som utvandrar till Nordamerika

Under början av 1900-talet var det 10 vuxna och 6 barn som lämnade Klippen för att bosätta sig i Nordamerika. Familjen Lars Lindström flyttade till Alberta i Canada och Petrus Säll flyttade till Seattle i delstaten Washington. Övriga familjer var Claes Petter Lidbäck och Paulus Höglunds, deras nya boplatser är



*Ladugård och boende i ett och samma hus.*



*Ett hus utan ägare? Åttlingar finns kanske på andra sidan Atlanten...*

okända för mig. Flertalet blev kvar i Nordamerika och lämnade sitt hemland för alltid. Husen vid Klippen fick nya ägare och livet i byn återvände till det normala.

## Avfolkning av Klippen som blir "fritidsboende"

Familjerna som bodde vid Klippen arbetade i huvudsak inom skogsnäringen och med djurhållningen hemma vid Torpet. De flesta äger egen häst och under vintertid körde de timmer och massaved ner till avlastningsplatser för flottning av timmer via Indalsälven ner till kusten. Flottningen utfördes i samband med vårfloden och under sommaren. 1969 genomfördes den sista flottningen

i Indalsälven. Industrialiseringen och utvecklingen inom skogsnäringen medförde stora förändringar för bland annat Klippen. Skogsmaskinerna övertar flertalet av skogsarbetarnas arbeten. Utbyggnaden av kraftverk, tillverkning av maskiner och fordon samt nybyggnation av vägar, järnväg och bostäder medförde avflyttning från Klippen. Några familjer flyttade ner till Högländ till bättre boenden och någon började bli "färjkarl". Hög ålder och sjukdom medförde att några av de äldre flyttades till äldreboenden i Liden och Indal. Under slutet av 1960-talet fanns det ingen fast befolkning kvar vid Klippen. Några hus användes som fritidshus och i dag är det endast en av fastigheterna som har underhållits och sköts på ett utmärkt sätt.

## Järkvissle Ekogård

Vi har ekologiskt jordbruk med naturbete och är kravgodkända

**Bra för korna - bra för klimatet!**

Du kan beställa ungnöt styckat och klart: halv, kvart, åttodel



Johan Rudin och Örjan Rudin  
Järkvissle 213, 855 99 Liden  
073-236 68 52  
johan.rudin@svensknaturvard.se

## De första bosättarna vid Klippen

Under början av 1850 talet köper Jonas Höglin (Höglin på Högen) Wifsta Warfs Bolags del av fåbodvallen vid Klippen. Som betalning överläter Höglin äganderätten av "Länsmansmons" odlingsjord till bolaget. Som extra ersättning lovar bolaget en årlig leverans av en tunna salt till Höglin eller dess efterträdare. 1858 köper Lars Lidgren fastigheten vid Klippen av sin sväger Jonas Höglin. Lars är född 1826 i Boda och han gifter sig 1854 med Höglins syster Stina Jönsdotter född 1824 i Järkvissle. Paret bosätter sig vid fastighet som ligger i västra delen av Klippen. Paret får fyra barn under åren 1855 - 1869. Ingrid, Jöns, Nils-Olof och Stina-Greta. Lars avlider 1870 vid 44 års ålder och hustrun Stina blir då änka med 4 barn. Kyrkoherden har noterat "bör befrias" i protokollet vid husförhör under 1872 - 1877, troligen befrias Stina från skatt till kyrkan. Äldsta dottern Ingrid är sjuklig och avlider vid 22 års ålder. Sonen Jöns avlider 1881 och modern Stina avlider 1886. Syskonen Nils-Olof och Stina Greta bor kvar i föräldrahemmet och tar hand om torpet under deras livstid. Strax innanför södra entrén vid Lidens kyrka finns ett stort järnkors där Stina Greta Lidgren är begravd. Hon avlider 1930 i "kräfta". Brodern Nils-Olof bor kvar vid torpet fram till 1941. Han blev 78 år.



Att bosätta sig vid en före detta fåbodvall var en stor utmaning för många. Samtidigt var det nog spännande att bli "nybyggare" och bygga upp en egen framtid. Jag vill tacka alla som bidragit med information om de familjer som bott och verkat vid Klippen.



*Text: Håkan Backlund  
Foto: Arne Johansson  
Illustration: Lars Gustafsson*

### Källor

Kyrkoarkivet: Husförhör, församlingsböcker  
Lantmäteriet: Historiska kartor, lagfartsprotokoll  
Intervjuer med Järkvisslebor och släktingar till "Klippenborna"

## PLB Bygg AB

**Kontakta oss för  
lediga lägenhet eller  
lokaler**

060-15 90 40, 070-310 55 12  
Peter@plb.se



Patrik Sandberg  
virkesköpare Liden  
tel 0692-220 02

[sca.com/skordetid](http://sca.com/skordetid)

# "Hösten är en tid för nystart."

Vi hjälper dig med avverkning och plantering  
med föryngringsgaranti. För nästa generation  
skog och skogsägare.

En av våra virkesköpare är Patrik. Hör av dig till oss med dina  
skogliga funderingar om framtiden. Du hittar din lokala virkes-  
köpare på [sca.com/skog](http://sca.com/skog) eller i tjänsten Skogsvinge.



# Handels

## Handelsbanken kraftsamlar verksamheten till Sundsvall ”I grunden anpassar vi oss till våra kunders behov”



*Åsa Willén är kontorschef på kontoret i Sundsvall och Erik Martinsson i Timrå. Efter sammanslagningen kommer Åsa Willén fortsatt att vara kontorschef för Handelsbanken Sundsvall. Bild: privat*

Den 28 januari stänger Handelsbanken sitt kontor i Timrå. Kunderna flyttas till kontoret i Sundsvall.

Bankkontoren i Sverige har under en längre tid fått allt färre kundbesök. Handelsbanken väljer att stänga en del bankkontor och samtidigt förstärka andra kontor för att anpassa sig till kundernas förändrade beteende. Förändringen kommer att innebära att mer beslutskraft och specialistkompetens samlas, men på ett mindre antal kontor.

– I grund och botten ändrar vi oss efter kundernas behov. 98 procent av alla bankärenden sker idag digitalt. Men när man vill träffas på bankkontoret efterfrågar man mer avancerad rådgivning, därför gör vi den här förändringen, säger Erik Martinsson, kontorschef Timrå.

– Vi ser till att samla all kraft i Sundsvall och flyttar med kunderna från Timrå till Sundsvall som vi redan har gjort med andra kontor i området.

Kunderna i Timrå har fått information om detta från banken.

– Vi har skickat ut brev till samtliga kunder. Det enda som blir nytt för kunderna är att om de behöver ett personligt möte på bankkontoret får de åka till en annan lokal, säger Erik Martinsson.

# sbanken

Han lämnar rollen som kontorschef i och med flytten till Sundsvall och flyttar med till kontoret i Sundsvall.

Hur motiverar ni nedläggningen för de äldre kunderna som fortfarande gör sina bankärenden på kontoren och kanske inte är vana att göra bankärenden på dator eller telefon – hur hjälper ni dem?

– Vi kommer självklart hjälpa dig med dina bankärenden oavsett var du befinner dig och oavsett fas i livet. Är man av olika skäl inte bekväm med att använda digitala tjänster är vi aldrig längre bort än ett samtal och kontoret i Sundsvall står redo att ta emot kunderna från Timrå. Medarbetare på kontoret och vår kundtjänst, som är öppen dygnet runt, hjälper också gärna till med att komma i gång med våra digitala tjänster, något många äldre kunder gjort under pandemin och är nöjda med, säger Erik Martinsson, och tillägger:

– Vi kommer att ha kundträffar på kontoret vid olika tillfällen för att genomföra utbildningar för kunder som vill komma igång med våra digitala tjänster. Vi tror starkt på den lokala marknaden och kommer fortsatt att vara verksamma i hela Timrå och Sundsvall, men nu från ett kontor dit vi kraftsamlar.

Vilka vinster gör ni med att slå ihop kontoren?

– Vi kommer att samla kompetensen på ett ställe, vi blir flera. Vi har redan en hög kompetens och kommer att utveckla den för att möta framtida behov. Det går mer och mer mot kvalificerad rådgivning för privatpersoner och företag. Det är det som våra kunder efterfrågar, säger Åsa Willén.

Handelsbankens kontor i Sundsvall flyttar snart till helt nya fräscha lokaler på Landsvägsallén 4, eftersom man redan idag är trångbodda.

– Vi ser fram emot att välkomna både gamla och nya kunder till vårt nya kontor på Landsvägsallén, säger Åsa Willén.

Den 28 januari stängs Timråkontoret och Sundsvall blir den nya hemvisten.

– Vi kommer att göra en del aktiviteter mot kunderna för att berätta hur det går till. Har de funderingar så finns vi här. Det finns direktnummer till kontoren, så det är bara att ringa eller mejla till oss för att få hjälp. Är det ett ärende som bara kan lösas via besök på bankkontoret bokar vi alltid en tid. Då vet vi när kunden kommer och vilket ärende de vill ha hjälp med, på så vis kan vi ge vår bästa service, avslutar Åsa Willén.

# TINGSHUSET VÄCKT UR SIN DVALA

Första helgen i oktober hände något stort i Ragunda stationsområde. Tingshuset slog upp sina dörrar på nytt och allmänheten fick gå husesyn. Nyfikenheten var stor, cirka 1 250 personer besökte byggnaden under de två dagarna det hölls öppet.

Tingshuset har legat inbäddat bland träd på andra sidan järnvägsstationen men efter att skogen glesats ur syns byggnaden åter från vägen. Inomhus återskapas miljön från husets storhetstid, det vill säga från det att byggnaden färdigställdes 1898 och fram slutet av 1930-talet.



*De dryga tusentalet besökarna blir mottagna vid entrén med skoskydd som de får av tingshusets nye ägare Ronny Hoppstadius. (Foto: ERL)*

Tidigare ägdes tingshuset av kommunen som lade ut fastigheten till försäljning. För två år sedan förvärvades det av paret Ronny och Ulrika Hoppstadius som har ambitionen att återskapa miljön från 1940. Under 1950-talet genomgick byggnaden en ovarsam renovering som följde den tidens ideal. Kakelugnar revs ut, trägolv täcktes med korkmattor och masonitskivor täckte för befintliga träpaneler. På 1990-talet renoverade kommunen byggnaden och försökte återställa så mycket som möjligt av interiören för att byggnaden skulle kunna K-märkas. Under början av 2000-talet fungerade huset som kontor.

## Vad vill huset?

Kan hus tala? Kanske inte men man kan vara lyhörd för dess historia. De nya ägarna lyssnar till "vad huset vill" och plastfärger "göra sig därför icke besvär". I sann byggnadsvårdanda är det linoljefärg som används.

Upprustningen av tingshuset har engagerat många i bygden. Ronny och Ulrica har fått höra många historier men också fått fotografier från husets tidigare epoker samt föremål som hittat tillbaka. Ronny och Ulrica tänker att huset ska kunna användas för utställningar och auktioner liksom olika arrangemang som kan ordnas i bygden.



*Tingssalen lämpar sig väl för utställningar av olika slag. Här fick vi se ragundamotiv av ragundafotografer. (Foto: ERL)*

## Tingshusets tidigare historia

När järnvägen byggdes ut under 1800-talets senare del förlades Ragunda station en dryg halvmil från själva sockencentrum. Här växte då ett nytt samhälle upp med många viktiga funktioner. Under större delen av 1800-talet hade ting hållits i Pålgård nära Ragunda



kyrka. När järnvägen öppnades på sträckan Bräcke - Sollefteå yrkade Fors, Håsjö och Hällesjö socknar att ett tingshus skulle byggas och att det skulle ligga i närheten av Ragunda järnvägsstation - och närmare kan det ju knappast komma.

## Ödehustrend

Coronapandemin har medfört att många vill ha något rejält att lägga händerna på vilket reportage i tidningar och på TV vittnar om. Där har vi fått se ödehus som har genomgått metamorfoser från ruckel till hus. Ragunda tingshus har förvisso aldrig varit något ruckel men har stått öde många år och därmed har underhållet blivit delvis eftersatt. Den som är husägare har ju alltid något att göra. Även om huset har återinvigts återstår förstås mycket att arbeta med, såväl renoveringar som löpande underhåll, och med ett så stort och vackert hus behöver Ronny och Ulrica aldrig vara sysslolösa!



Text: Eva-Rut Lindberg



Nu är julen kommen till Ragunda tingshus!  
(Foto: Ulrica Hoppstadius.)

## LUDVIG & CO

Ge dig och dina nära en trygg framtid  
och underlätta för dina efterlevande

Framtidsfullmakt  
+ Testamente

**5 990 kr**

Ord.pris 9 600 kr

**Teckna ditt testamente och framtidsfullmakt till kraftigt rabatterat pris hos Ludvig & Co i Sundsvall och Härnösand för 5 990 kr.** Normalt kostar dessa två viktiga dokument ca 4 800 kr per handling. Kontakta oss via Anna Grafström, juristsekreterare, 060-67 88 02, [anna.grafstrom@ludvig.se](mailto:anna.grafstrom@ludvig.se)

\*Erbjudandet gäller t.o.m. 31 jan 2022 och gäller enklare testamenten och framtidsfullmakter där dokument upprättas efter ett (1) kundmöte om 90 minuter.

[ludvig.se](http://ludvig.se)

# JERRY WILLIAMS I LIDEN

Måndagen den 19 mars 1979 är en historisk dag för alla rockälskare i Liden. Den omåttligt populära Jerry Williams uppträdde med bandet Roadwork i en till bristningsgränsen fullproppad aula i Lidens skola. Nu har det passerat drygt 42 år sedan den oförglömliga kvällen och nostalgin tränger sig på.



*En av Jerry Williams klassiska poser. Publiken är fullständigt extatisk. Scenkanten fick duga som kravallstaket. (Foto: Bo Schilling)*

## Hur det hela började

Bernt Backlund, 24 år, från Järkvisse anställdes i Lidens skola som fritidsledare hösten 1978. Han hade gått ut skolan våren 1970. Den nya läroplanen hade nu införts och förändrat "hans" typ av skola, som byggde på läxor och kunskap, betyg och ordning .... och morgonsamlingar i aulan. Pedagoger, psykologer och flera socialt tränade personer var nu engagerade på skolan. Bernt blev anställd för att leda genomförandet av "Samlad skoldag", där alla elever skulle få en skoldag som varvade undervisning med aktiviteter. Det blev stor

omfattning med all icke-schemalagd aktivitets-tid, såsom rastaktiviteter, cafeteriaverksamhet med mera.

Ett nyvaknat intresse för 1950-talet, kom till uttryck i filmer som "Grease". Femtitalsprylar blev populära och "Boppers" och "Jerry Williams" hördes överallt. Under en period ekade Jerrys "Git it" flera gånger om dagen från skolans uppehållsrum. Vad kunde då vara mer passande än upplevelser av 1950-talet? Skolan hade ju en jättefin aula som nästan aldrig användes. I början fanns planer på att engagera

**EXPRESSEN**  
**LIDEN**  
 – tråkigaste byn  
 i hela Sverige?  
**DE UNGA HAR  
 FÅTT NOG**  
 I kväll griper  
 Expressen in

**LÄKAR-  
 BOJKOTT**  
 700 danska läkare  
 vägrar jobba i Sverige

*Expressens unika löpsedel måndagen den 19 mars 1979.*

en showgrupp, som kunde ge en fullvärdig föreställning om 1950-talet. Tex. imitationer av "Elvis", men det var tyvärr inte äkta vara. Och det oövervinnliga hindret var givetvis ekonomin. Idén var bra men upplevdes som omöjlig att genomföra.

## EMA Telstar

Mobiletelefoner fanns inte. Behövde man ringa så fanns det endast fasta telefoner eller automater på offentliga platser. Telefonnummer lokalt fanns bara i telefonkataloger. På riksplanet blev man tvungen att ringa nummerupplysningen. När Bernt samlat tillräckligt med mod smög han, utom syn- och hörhåll, in till en av skolans personaltelefoner. Han prövade att ringa EMA Telstar som var Jerry Williams musikbolag. Den kvinnliga stämman berättade att Jerry Williams & Roadwork skulle ut på Norrlands-

Lidentidningen 2021-4



*Affischen till konserten i Liden.*

turné, med start i Sundsvall, under senare delen av mars 1979. Det fanns två möjliga spelstillfällen, antingen dagen före turnéstarten eller direkt efteråt när de var på väg söderut.

Det var flera krav för ett uppträdande, som storlek på konsertlokalen, omklädningsmöjligheterna, strömförsörjningen, bärhjälp med utrustningen, tidsperspektivet för tillgång till lokalerna m.m. Men framför allt fick Bernt veta vad det hela skulle kosta! Lidens skola var relativt modern och de tekniska och praktiska kraven var det inte något problem med. Bekymret var den finansiella delen.

## 8 500 kronor

Den totala kostnaden med gager och tillägg var cirka 8 500 kr! Ja, du läser rätt! Nu började jakten på bidragsgivare. Bernt ringde och ringde, med sparsamt resultat. Han kontaktade i prin-

cip alla svenska veckotidningar och de största dagliga drakarna, bl.a. Aftonbladet och Expressen. Telefonaktiviteten tog fart på allvar i januari 1979. I skolan fanns det telefoner på tre olika platser som han hade tillgång till. Ringandet, ett par timmar åt gången, alternerades mellan telefonerna när han kunde ringa ostört. Kostnaden för samtalen blev hög. Särskilt med de många rikssamtalen. En av kontoristerna på skolans expedition undrade senare hur de höga telefonräkningarna hade uppstått.

## Stig "Nalle" Nahlbom och Expressen

Plötsligt en dag ringde den kände Expressen-journalisten Stig "Nalle" Nahlbom och lovade att "vi bjuder på den här konserten, ni behöver den". Då släppte alla fördämningar och spänningar som hållit Bernt i sitt grepp i ett par månader. Bernt hade hävdat att Liden var kulturellt eftersatt. En självstyrande kommun (Indals-Liden) blev en del av Stor-Sundsvall (1974-01-01). Bra eller dåligt? Avståndet till de styrande blev längre än tidigare. Tidningen Expressen blev den räddande ängeln. Utan tidningens ekonomiska bidrag hade inte evenemanget gått att genomföra. Uppmärksamheten i Expressen gav dessutom en ordentlig skjuts åt fokuseringen på Liden.

## Oförglömligt evenemang

Redan på söndagen, dagen innan konserten, kom journalist och fotograf till Liden för att träffa ungdomar om det kulturellt eftersatta Liden. Något spännande var på gång. På måndagen, konsertdagen, kom tekniker och övrig crew (manskap) med en stor lastbil redan på förmiddagen mellan 10.00 och 11.00. Jerry Williams & Roadwork kom efter lunch i en Volkswagen Passat. Eftersom de kom i god tid ägnade de 1 timme åt tyngdlyftning i motionslokalen. Som bekant var Jerry en hejare på att "lyfta skrot". De tekniska installationerna utfördes och sound-checken kontrollerades.



*Bernt Backlund, organisatören omgiven av lyckliga Jerry-fans. (Foto: Bo Schilling)*

Rock-galan startade på eftermiddagen mellan 14.00 och 15.00. Skolans aula fylldes med 300 jublande och skrikande ungdomar. Jerry bjöd på extra nummer och jublet visste inga gränser.

Expressen ställde upp med både journalist (Nahlbom) och fotograf (Schilling) på plats. Det blev sedan ett tvådagars reportage om den kulturella nöden i Liden och om konserten i skolan! För Lidenborna blev det en oförglömlig konsert och ett braskande reportage i landets ledande kvällstidning. Liden dominerade tidningens alltid så eftertraktade mittuppslag! Fortsättning av – Jerry Williams i Liden - följer i nästa nummer med fler konsertbilder och nya intervjuer, med några som var med.



*Text: Arne Johansson  
Järkvissle*

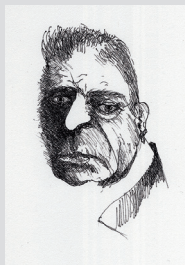
Den här artikeln är ett utdrag och ett koncentrat av en längre redogörelse skriven av Bernt Backlund 2021.



# NYCKELPERSONERNA

## som gjorde det omöjliga möjligt

Illustration: Lars Gustafsson



### **Jerry Williams, rockkungen**

Sven Erik Fernström, med artistnamnet Jerry Williams, var född den 15 april 1942 i Solna och avled den 25 mars 2018 i Täby (75 år). Han var i unga år rörmokare. Jerry Williams var en svensk rocksångare som slog igenom med musikgruppen The Violents i början av 1960-talet. Han blev deras frontfigur och hade därefter en lång och mycket framgångsrik solokarriär. Med tiden blev Jerry Williams Sveriges okrönte rockkung.

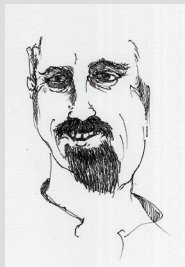
Foto: Watcharapon Sriloed



### **Bernt Backlund, idégivaren**

Bernt Backlund är född 1954 i Timrå. Under åren 1959 - 2000 bodde han i Järkvisse, Liden. Han var fritidsledare i Lidens skola 1978 - 1985. I unga år tränade han löpning och skidåkning. Efter att ha varit säljare och rest runt i landet i några år flyttade han till Norge 2000. Idag är Bernt chaufför i Oslo. Han har mycket generöst bidragit med material till artikelserien om Jerry Williams i Liden.

Illustration: Lars Gustafsson



### **Stig "Nalle" Nahlbom, Expressenjournalisten**

Expressen-legendaren Stig "Nalle" Nahlbom (1933 - 2018, avled en vecka före sin 85 årsdag) var en av tidningens mest populära medarbetare under tre decennier från 1960-talet och framåt. Han började karriären på Sundsvalls Tidning. Nalle rörde sig över den svenska landsbygden och fångade upp människors känslor och berättelser. Han bodde under senare år i Stöde i Sundsvalls kommun. Nalle var en förkämpe för det lokala Sverige, bl.a. med arrangemanget - Jerry Williams i Liden.

Foto: Ingegerd Schilling



### **Bo Schilling, pressfotografen**

Bo Schilling är född i Hudiksvall 1941. Foto blev tidigt hans intresse. Han samarbetade med journalisten Stig "Nalle" Nahlbom på Expressen under åren 1972 - 1988. Bo var professionell fotograf. I Sundsvall blev det Reklam- och industrifotografering 1963 - 2002. Nu bor Bo i Piteå skärgård. Bo har upplåtit alla bilder från den historiska kvällen den 19 mars 1979 för publicering i Lidetidningen.

# EN HOPPFULL VÄG FRAMÅT FÖR HELA SUNDSVALL

Med jordnära visioner skapar vi en grön och trygg vardag där vi ger kraft åt varje människa.



**Centerpartiet**

SUNDSVALL

# VÅR INDUSTRI I KÄLARNE GÅR FÖR HÖGTRYCK

*Kontakta mig så kommer jag och tittar över vilka specials Sortiment du har i din skog, samt vilka tjänster jag kan erbjuda dig!*



**Stefan Maina**  
070-303 31 66  
stefan.maina@rundvirkeskog.se

 Följ oss på facebook!

**Rundvirke  Skog**



**Husåsvägen 14**

**Medicinsk fotvård  
Fotvårdsprodukter**

Jag finns också i  
Bispgården och Kälarne

**Helena 070-610 64 37**

## **HAMMARSTRANDS BEGRAVNINGSBYRÅ**

**Vi finns bara några mil bort och  
utför alla tjänster i samband  
med dödsfallet**

**All service inför kyrklig  
begravning  
Borgerlig begravningsofficiant  
Transporter  
Minnesstunder  
Bouppteckningar  
Auktioner**

**Vi har jour dygnet runt  
0696-105 08**

**Per Bergvall & Co**

# KUNGEN AV ÖSTERSTRÖM

Filmad teaterföreställning från 1998

Förvaltare Daniel Julius Pontén (1829 – 1889) flyttade 1862 till Österström i Holm utanför Sundsvall, anställd av Träpatron Fredrik Bünsow, ägare av Skönviks AB. Pontén var en mycket driftig förvaltare och kallades "Kungen av Österström". Han byggde 1873 en 7 kilometer lång hästdragen järnväg för timmer mellan Holmsjön och Indalsälven. Den byggdes senare om för ångloksdrift. Pontén var en uppfinnare och en mycket duktig hantverkare. Han byggde bl.a. bruksförvaltargården i Österström. År 1887 begärde Pontén avsked och flyttade med familjen till Stockholm, där han dog två år senare. Pontén var en humanist, som stod på de anställdas sida.



Holms hembygdsförening tog 1996 initiativet till en teaterföreställning att uppföras i Österström vid Holmsjöns strand. Närmare 100 personer var under flera år engagerade i jätteprojektet. Allt från sömnad, införskaffandet av tidstypiska föremål, snickrandet av scenografin och läktaren för 100 sittande och skådespeleri m.m. Manusförfattare var Gustaf Forsell och regissör var Peter Snickars. Teater Västernorrland, Musik i Västernorrland och ABF Sundsvallsorten var involverade i projektet liksom Film i Västernorrland, som, filmade hela teaterföreställningen. Premiären var i midsommartid söndagen den 21 juni 1998 kl. 19.00. Totalt spelades 12 föreställningar sommaren 1998 och ett år senare lika många.

*Nu går det att på nytt, efter drygt 23 år (!), se "Kungen av Österström" på [www.jarkvisslefilm.se](http://www.jarkvisslefilm.se), under rubriken Filmer. Filmen är 1 timme och 42 minuter lång.*



Arne Johansson  
Järkvissle

## PRO Liden

**ÅRSMÖTE 2022**

22 mars kl 13.00

**HYR OXSJÖGÅRDEN**

Bröllop - Fester - Möten

500:- / dygn, telefon 073-803 90 33

Vi önskar alla våra medlemmar

**GOD JUL & GOTT NYTT ÅR**

Insamlingsstiftelsen

LIDENS BLOMSTERFOND

Ring 070 - 655 94 93  
för information

Handelsbanken Liden

Clearingnr 6344

Kontonr 372 621 791

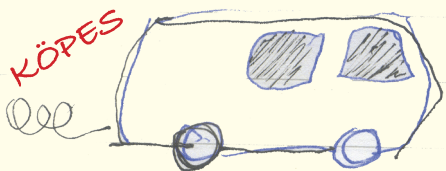
*Din gåva ger glädje i Liden*



LIDENTIDNINGEN  
önskar  
God Jul & Gott Nytt År



KÖPES



Familjebuss. Diesel.

År 2000 el äldre.

Kontakta red.

## Per skapar bästa värde för dig

Genom att planera för rätt åtgärder i rätt tid, skapar Per bästa förutsättningar för din skog att växa och utvecklas som du vill.

Ring Per Sandelin  
072-090 89 70

**norra  
skog**

# Tempo

## Indal

Öppet

Mån - fre 10 - 19

Lör 10 - 17

Sön 11 - 16

**Alltid på onsdagar**

7 % rabatt till pensionärer

Då bjuder vi också på  
kaffe och kaka

**Julens catering**

Jultallrik och julbricka.

Hör av dig för mer info eller  
titta på vår hemsida  
[www.cateringindal.se](http://www.cateringindal.se)

Viktoria med personal  
önskar alla kunder  
God Jul och Gott Nytt År

Vi är ombud för: ATG, Svenska Spel,  
Systembolaget, Apoteket, DHL, Schenker, PostNord

Fältvägen 3, tel 060-920 30, 070-335 14 24

facebook/Tempo Indal, e-post: [tempo.indal@telia.com](mailto:tempo.indal@telia.com)



# En stabil partner i vindkraftsutvecklingen sedan 1990



010-199 88 00  
[www.eolusvind.com](http://www.eolusvind.com)

The logo for Eolus, featuring a stylized white wing or feather above the word "eolus" in a lowercase, sans-serif font. A small trademark symbol (TM) is located at the bottom right of the word.



Rolf Lidbergs adventskalender från 1959 – öppnad.

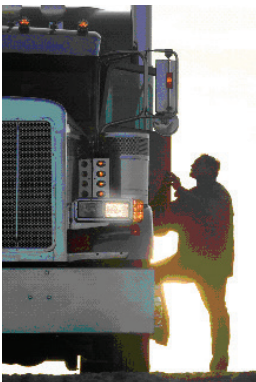
### Advents- eller julkalender – kort historik

Redan före kalenderns tid fanns en tradition i den protestantiska delen av Tyskland, att göra ett kritstreck på dörren för varje dag i december fram till julafton. Kalenderns historia började i mitten av 1880-talet. Vid 1900-talets början gavs den första tryckta julkalendern ut. De sålda exemplaren hade ofta brittiskt och tyskt ursprung. Den första svenska papperskalendern kom 1934. Den kallades Barnens adventskalender, och var tänkt att ritas av Elsa Beskow. På grund av tidsbrist gick uppdraget i stället till sagobokstillustratören och vykorts-målaren Aina Stenberg-MasOlle. ( Källa: Wikipedia.)

Tack till Evert Bergström (Rolf-samlare) i Forsa (uppvuxen i Sillre) för kalenderlånet och tack till artikeltipsaren Lilian Ohls (Rolf-samlare) och Arne Andersson (foto) i Enviken. Rolf var vid teckningstillfället 29 år.



Arne Johansson, Järkvissle



**YTTERBOMS**  
**TRAFIK AB**

070-666 74 91

060-928 28

- Lastväxlare ● Maskintransporter
- Kranbilar ● Containeruthyrning



- **Grävning för grunder**
- **Vatten och avlopp**
- **Dränering**
- **Snöröjning och sandning**
- **Klippning vägar**
- **Matjordsförsäljning**

**Niclas 073-044 79 42**

**Lasse 070-647 15 07**